

نگاهی به صنعت نشر و وضعیت کتاب و کتاب‌خوانی در رژیم اسرائیل

دشمن دانا به از نادان دوست؟!

تصویری از برگزاری مراسم هفته کتاب عبری

محمدعلی یزیدانپار

وقتی حرف از فرهنگ به میان بیاید، اولین تصویری که در ذهن شما نقش می‌بندد چیست؟ به احتمال زیاد اگر حرف فقط در مورد هنر باشد، افراد مختلف به فراخور حالشان تصویری از یک نقاش یا موسیقیدان را جلوی چشم خودشان خواهند دید. در زمینه فرهنگ اما فکر کنم همه ما متفق القول باشیم که «کتاب» تصویری است که در برابر واژه فرهنگ قبل از هر چیزی جلوی چشم ما شکل می‌گیرد. در این شماره نگاهی انداخته‌ایم به صنعت نشر و کتاب در رژیم اسرائیل و سعی کردیم که تا جای ممکن ابعاد مختلفی از این صنعت در رژیم عبری را برای شما نمایش دهیم.

چند عنوان؟ چند جلد؟ چند ناشر؟

آخرین آمار کتاب‌های منتشر شده در رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۲۳ منتشر شد، طبق گزارش سندیکای خبری یهود ۶۰۷۳ عنوان کتاب در سال ۲۰۲۳ در رژیم منتشر شده است. این میزان برای سال ۲۰۲۲ برابر با ۶۹۷۱ عنوان و در سال ۲۰۲۱ به میزان ۷۳۴۴ جلد کتاب بوده است. همچنین در این سه سال، سالانه بین ۱۰۰۰ تا ۱۶۰۰ عنوان کتاب الکترونیکی هم منتشر شده است. طبق گزارشی که سندیکای خبری یهود منتشر کرد، سالانه بین ۳۴ تا ۳۵ میلیون جلد کتاب در رژیم صهیونیستی به فروش می‌رسد. همچنین طبق اطلاعات گوناگون و با توجه به دسته‌بندی‌های مختلف، بین ۱۵ الی ۲۲ ناشر جدی در رژیم اسرائیل به فعالیت می‌پردازند.

موضوعات منتشر شده چیست؟ مردم چه دوست دارند؟

اگر بنا را بر این بگذاریم که نسبت موضوعات منتشر شده در اسرائیل، رابطه مستقیم با تقاضای بازار دارند، به نتایج جالبی خواهیم رسید. در سال ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ بیش از ۲۰۰۰ عنوان کتاب در زمینه ادبیات مذهبی در رژیم اسرائیل منتشر شده که سهمی ۳۰ الی ۳۵ درصد از بازار را به خود اختصاص می‌دهد. به گزارش کتابخانه ملی رژیم اسرائیل، ۲۵ دصد کتاب‌های منتشر شده رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۲۲ مرتبط با موضوعات قوم یهود بوده‌اند، ۱۹ درصد به نثر و شعر اختصاص داشتند، ۱۸ درصد به موضوعات عمومی انسانی، مانند ادبیات داستانی، اسطوره‌شناسی و... مربوط بودند و ۱۳ درصد هم به تاریخ قوم یهود اختصاص داشته‌اند. با نگاهی به گزارش سال ۲۰۲۲ کتابخانه ملی رژیم، اطلاعات بیشتری به دست می‌آورد. از ۶۹۷۱ عنوان منتشر شده در این سال ۲۰۰۰ عنوان نثر و شعر بوده‌اند، در حالی که در این سال تعداد مؤلفان زن در این رژیم برابر با ۶۰ درصد تعداد نویسندگان شد. نکته مهم دیگری که در این گزارش به چشم می‌خورد، این است که سالانه بین ۱۵ تا ۱۸ درصد کتاب‌های منتشر شده در رژیم صهیونیستی مربوط به ادبیات کودک و نوجوان‌اند.

حالا اصلاً ناشرهای مهم کدامند؟

آفرین! چه سؤال خوبی! اخیراً جواب این سؤال به انتشارات گفین ختم می‌شود، کمپانی انتشاراتی گفین در سال ۱۹۸۱ تأسیس شد و تمرکز خودش را بر انتشار کتاب‌های انگلیسی‌زبان در مورد فرهنگ و ادبیات یهودی قرار داد، این انتشارات مهم‌ترین واردکننده کتاب‌های یهودی به آمریکاست و نقش قابل توجهی در تأمین خوراک فکری یهودی‌های آمریکا دارد. رویکرد این انتشارات در محتوای کتاب‌هایش بدون اینکه حرف خاصی در موردش زده شود، نزدیکی‌های یواشکی با دست راستی‌های اسرائیل دارد! بعد از این انتشارات می‌توان از انتشارات کورن نام برد که به شکل تخصصی و از سال ۱۹۶۱ در زمینه چاپ و نشر متون مذهبی یهود فعالیت می‌کند. از قدیمی‌ترین ناشران عبری هم اگر بخواهیم نام ببریم می‌رسیم به کینزوت زمورا که چون احتمالاً اسمش را حتی خودشان هم نمی‌توانند درست تلفظ کنند به نام کین یوکس شناخته می‌شود. این ناشر از قدیمی‌ترین ناشران به زبان عبری است که سال ۱۹۱۹ در اودسا تأسیس شده، از آن تاریخ مرتباً کتاب منتشر کرده است و تعدادی از نوآوری‌های زمینه نشر در رژیم عبری متعلق به آنهاست.

این ناشر سالی ۳۰۰ عنوان کتاب در زمینه‌های مختلف منتشر می‌کند. تبدیل کتاب به نوار کاست صوتی، تولید کتاب‌های سه بعدی کودک و کتاب‌های آموزشی کودک از اتفاقاتی است که برای اولین بار توسط این نشر اتفاق افتاد!

چهره‌های مهم این بازار چه کسانی‌اند؟

در میان چهره‌های مهم و معروف، احتمالاً معروف‌ترین شخصیت ادبی تاریخ یهود، آیساک باشویس سینگر است، نویسنده‌ای که به زبان ییدیش می‌نوشت و سپس خودش آن را به انگلیسی ترجمه و منتشر می‌کرد. این نویسنده به دلیل تلاش در حفظ این زبان برنده جایزه نوبل ادبی شد. در کنار این نویسنده، می‌توان از آموس عوز نام برد. عوز در اسرائیل چهره‌ای خاکستری است. او در عین حال که - مثل هر شهروند عبری دیگری - مؤکداً بر حق آنچه او دفاع از خود می‌نامد برای اسرائیل دفاع می‌کند، اما از منتقدان جدی رژیم اسرائیل در کشورگشایی، توسعه‌طلبی و ادامه اشغال اراضی دیگر کشورهاست. او معتقد است رژیم عبری نباید برای برآورد کردن توهمات و امیال تندروهای یهودی خشک مذهب، آن هم بر مبنای داستان‌های عهد عتیق، حقوق دیگر ملل و اقوام را زیر پا بگذارد.

یووال نوح هراری، شوخی می‌کند؟

اما مهم‌ترین چهره سال‌های اخیر رژیم عبری، یووال نوح هراری است که به کتاب دوگانه انسان خردمند و انسان خداگون به شهرتی باورنکردنی دست پیدا کرد. توانایی او در توضیح مفاهیم پیچیده به زبانی ساده، از او نویسنده‌ای پر فروش ساخته است. به علت اینکه در شماره‌های آینده حتماً و به شکل مفصل به او خواهیم پرداخت، اینجا به ذکر همین نکته اکتفا می‌کنم که آثار او بیش از ۴۵ میلیون نسخه و به ۶۵ زبان منتشر شده‌اند.

هفته کتاب عبری؟ جان؟

بله! باورش ممکن است سخت باشد، اما هفته کتاب عبری مراسمی است که نزدیک به صد سال قدمت دارد. این مراسم در سال‌های ابتدایی تنها یک روز به طول می‌کشید، بعد از گسترش رژیم عبری این میزان به یک هفته افزایش یافت و در سال‌های اخیر این مراسم ۱۰ روز به طول می‌انجامد. در زمان انجام این رویداد، نمایشگاه‌های در فضای آزاد در سراسر رژیم عبری برگزار می‌شوند، در این مدت ناشران مختلف کتاب‌های خود را با تخفیف به فروش می‌رسانند و کتاب‌فروشی‌های سراسر رژیم در این مدت تخفیف‌های خوبی روی کتاب‌های خود می‌گذارند. میدان‌های مهم بیت المقدس اشغالی و همچنین موزه اسرائیل، پارک لیبرتی بل و ایستگاه راه‌آهن اسرائیل از جمله مکان‌هایی‌اند که مراسم هفته کتاب در آن برگزار می‌شود. برگزاری جشن اهدای جایزه برنشتاین هم در این هفته انجام می‌شود. جایزه برنشتاین مهم‌ترین جایزه ادبی اسرائیل است که به نویسندگان پنجاه سال یا جوان‌تر اهدا می‌شود.

سخن آخر

به نظر می‌رسد فضای ادبیات مکتوب در رژیم صهیونیستی، بیشتر همسو با رویکردهای توسعه‌طلبانه‌اش باشد، در قیاس با شبکه‌های تلویزیونی این رژیم، ناشران عنوان‌ین بیشتر و مهم‌تری همسو با اهداف رژیم صهیونیستی منتشر کرده‌اند. فروش بالای کتب مذهبی و تفسیری در جامعه عبری ممکن است قابلیت بررسی بیشتری برای فهم رفتار مخاطب و ارتباطش با دولت رژیم داشته باشد. در هر صورت، به نظر می‌آید این چرخ‌دنده کار خودش را در سیستم به خوبی انجام می‌دهد. سوتیر: به گزارش کتابخانه ملی رژیم اسرائیل، ۲۵ درصد کتاب‌های منتشر شده اسرائیلی در سال ۲۰۲۲ مرتبط با موضوعات قوم یهود بوده‌اند، ۱۹ درصد به نثر و شعر اختصاص داشتند، ۱۸ درصد به موضوعات عمومی انسانی، مانند ادبیات داستانی، اسطوره‌شناسی و... مربوط بودند و ۱۳ درصد هم به تاریخ قوم یهود اختصاص داشته‌اند

نگاهی به لزوم شناخت فرهنگی اسرائیل

چرا باید رژیم اسرائیل را به خوبی شناخت؟

آنتی سمیتیک اسم یک داروی ضد حساسیت نیست، رژیم فاشیستی هیچ ربطی به تلاش شما برای حفظ اندام مناسب ندارد و آپارتاید اساساً یک مایه شونده نیست. این سه عبارت پرتکرارترین کلمات له یا علیه رژیم صهیونیستی‌اند. حقیقت این است که یهودیان اروپا در طول تاریخ رنج‌های زیادی دیده‌اند، کسی که بخواهد این موضوع را کتمان کند قبل از هر چیز به عقل و شعور خودش توهین کرده است. فشارهای چند صد ساله به یهودیان اروپا منجر به ظهور فاشیسم هیتلری در آلمان شد که این هم باعث پاک‌سازی یهودی‌های اروپا شد. همه این موارد درست است، اما این کل ماجرا نیست. رژیم صهیونیستی نزدیک به ۸۰ سال است که از رنج‌های تاریخی یهودیان به عنوان بهانه‌ای اخلاقی برای توجیه وحشی‌گری، ددمنشی و جنایات خودش استفاده می‌کند. سال‌های سال است که سامی ستیزی معنی خودش را از دست داده است و فقط و فقط معنی «یهود ستیزی» می‌دهد. رژیم صهیونیستی از هولوکاست به عنوان یک قله اخلاقی در جهت ارضای منافع خودش سوء استفاده می‌کرد و می‌کند، بعد از گروگان‌گیری و ورزشکاران رژیم توسط مبارزان فلسطینی در المپیک مونیخ ۱۹۷۲، گلدای مایر، آلمانی‌ها را به یهودی‌کشی مجدد محکوم کرد، یا هنوز که هنوز است اگر نام جنایات رژیم در غزه را فاشیسم یا نازی‌گری بگذارید مثل این است که لانه موش را آتش زده باشید.

برای این جماعت، فقط مهم این نیست که قربانی باشند، به قول گیدین لوی، اسرائیل تنها اشغالگری در تاریخ است که نه تنها ادعای قربانی بودن دارد که اساساً مدعی است که تنها قربانی جهان است. نقل قولی از گلدای مایر وجود دارد که گفته است «ما هرگز عرب‌ها را نمی‌بخشیم که ما را مجبور کردند تا فرزندان خردسالشان را بکشیم!» بله، این عصاره یک تفکر صهیونیستی است. بسط و اشاعه این تفکر نیاز پرزنگی به همکاری بخش‌های مختلف فرهنگی دارد، مادامی که شیوه کارکرد در بخش فرهنگ جامعه عبری به خوبی بررسی و شناسانده نشود، این سلاح مخرب و مهلک در دست رژیم صهیونیستی باقی خواهد ماند که جنایاتش را پشت هزاران بهانه پنهان کند.

اینجاست که من و همکارانم وارد عمل می‌شویم. تلاش ما بر این است که در یک دوره میان مدت، به واکاوی تمام بخش‌های فرهنگی این رژیم بپردازیم، به طوری که مخاطب ما بتواند بخش‌های مختلف این ماشین عظیم و شکل کارکرد آن را بفهمد، به امید اینکه تصویری واقعی و زنده از رژیم صهیونیستی برای شما ترسیم شود. امیدوارم با ما همراه باشید!